

KESEPADUAN SOSIAL MELALUI PROGRAM ANUGERAH REMAJA PERDANA RAKAN MUDA

YASMIN BINTI YACCOB & MOHD IBRANI SHAHRIMIN ADAM ASSIM

ABSTRAK

Artikel ini bertujuan untuk menilai aplikasi kesepaduan sosial belia dalam program Pembangunan Belia di Malaysia. Matlamat utama kajian adalah untuk mengenal pasti indikator utama pembangunan potensi diri belia untuk mencapai kesepaduan sosial di Malaysia. Integrasi sosial dilihat melalui perkongsian praktis terbaik program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP). Strategi pengumpulan data dalam kajian dirujuk berdasarkan kajian literatur yang berkaitan. Kaedah persampelan bertujuan digunakan untuk memilih responden yang terdiri daripada belia yang telah ditauliahkan Tahap Emas Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda dari seluruh Negeri di Malaysia, pemimpin dan mentor yang bertindak sebagai perancang, pelaksana dan penilai program ARP. Kajian rintis dijalankan bertujuan untuk membangunkan instrumen, pengesahan dan kajian kes penyelidikan. Instrumen kajian dibahagikan kepada dua bahagian, Bahagian A: latar belakang responden, pembangunan potensi diri belia dan Bahagian B: kesepaduan sosial belia, soalan terbuka untuk Focus Group Discussion (FGD) dan Nominal Group Technique (NGT). Dapatan kajian ini menekankan kepada aspek kesepaduan dalam pembangunan belia melalui penyertaan atau penglibatan belia dalam program di peringkat komuniti, pengiktirafan dan juga inklusi sosial. Semakin banyak aktiviti dalam komponen ARP dilaksanakan, semakin tinggi kesepaduan sosial belia. Walaupun berbeza etnik, belia di Malaysia masih mengekalkan keharmonian melalui penglibatan dalam aktiviti komuniti. Secara keseluruhan, kajian ini membincangkan penilaian sistematik menerusi perspektif psikologi terutamanya niat bagi pemboleh ubah potensi diri dan pembentukan stereotaip perpaduan sosial dalam pembangunan belia. Kajian lanjut adalah dicadangkan untuk memasukkan lebih banyak pengukuran konstruk kesepaduan sosial dan perancangan program dalam program ARP.

Kata Kunci : *Belia, Kesepaduan Sosial, Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda, Integrasi Sosial, Pembangunan Potensi Diri*

ABSTRACT

This article aims to assess the application of the youth's social cohesion in the Youth Development Programme in Malaysia. The Main objective of this research is to identify the main indication of the youth of self-potential development to achieve social cohesion in Malaysia. The social integration is seen through the shared best practise in the Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP). The data collection strategy is based on the related literature research. Purposive sampling method was used to choose the respondents who are awarded with the Gold Level in the ARP from

the states across Malaysia, leaders and mentors that act as planners and executors and evaluators of the ARP. Pilot research was conducted to develop instrument, validation and case studies. The research instruments were divided into two parts; Part A: respondents' background and the youth's self-potential development and Part B: the youth's social integration, open question for Focus Group Discussion (FGD) and Nominal Group Technique. The findings of the research emphasize the aspect of social cohesion in the youth development through the participation in the community program, recognition and social inclusion. It showed that many activities in the awards are being implemented with the higher social cohesion of youth. Despite different ethnicity, youth in Malaysia remain harmony through their participation in the community programme. Overall, this research discusses on the systematic assessment through psychological perspective particularly the intention of self-potential variables and the formation of social development stereotype in youth's development. Further research is proposed to include more measurement of social integration constructs and programme planning in the awards programme.

Keywords: Youth, Social Cohesion, the Duke of Edinburgh International Award, Social Integration, Self Potential Development

PENGENALAN

Kesepaduan sosial memberi pengiktirafan terhadap takrifan harian oleh anggota masyarakat dan ia menjadi pelekat sosial dalam konteks hubungan etnik. Hubungan sosial dalam tafsiran harian oleh Shamsul Amri Baharuddin (2006) menggambarkan bentuk hubungan yang terjalin dalam kalangan individu dari pelbagai kumpulan berdasarkan pengaruh sosial kepentingan bersama seperti dalam pembangunan belia. Dalam pengalaman harian, ciri-ciri kumpulan sering diterima dan dikongsi secara bersama. Perpaduan dan kesepaduan sosial dari pengalaman individu dalam masyarakat lebih berbentuk kepada “unity is not uniformity”. Manakala tafsiran autoriti melihat kepada ikatan kumpulan yang melibatkan hubungan sosial telah diterima dalam pembentukan kumpulan. Kepentingan bersama yang dibina dan kesedaran kolektif telah mengikat ahli dalam kumpulan dan memiliki status sosial dalam masyarakat. Tafsiran harian hubungan sosial bermula dengan proses mengkategorikan individu mengikut kategori sosial. Ia merupakan tanggungjawab dan tindakan yang berperanan untuk menyusun dan mengintegrasikan setiap individu hingga terbentuk kategori dan kumpulan yang boleh melahirkan kesepaduan sosial dalam masyarakat. Menurut Weber dalam Mansur (2015), konsep sosiologikal di peringkat individu membina kategori asas dan sekunder dalam masyarakat. Selain daripada memastikan wujudnya kesepaduan sosial dalam masyarakat, kategori sosial ini membina kumpulan dan membezakan sesuatu kumpulan dengan yang lain.

Carron, Brawley & Widmeyer, 1998, p.213 telah mendefinisikan kesepaduan sebagai proses dinamik yang direfleksikan melalui kecenderungan untuk sesebuah kumpulan untuk kekal bersatu dan bersatu padu dalam usaha mencapai objektif dan mencapai keperluan afektif ahli. Menurut Markus dan Kirpitchenko (2007),

kesepaduan sosial ditakrifkan sebagai berkongsi visi yang sama. Oleh itu, kesepaduan sosial memerlukan nilai sejagat, aspirasi sepunya atau identiti yang dikongsi bersama setiap anggota. Kesepaduan sosial juga mencerminkan satu komuniti atau kumpulan yang berkongsi matlamat, tanggungjawab dan kerjasama antara ahli. Toby & Jackson, 1975 dalam Nobaya et.al (2009) menyatakan belia yang tiada komitmen dalam kehidupan adalah berpotensi untuk terlibat dengan salah laku sosial. Lebih-lebih lagi dalam konteks masyarakat pelbagai kaum di Malaysia. Penglibatan dalam aktiviti pembangunan potensi diri belia yang merentas etnik ini adalah amat penting dalam memelihara suasana keharmonian seterusnya mengekalkan perpaduan masyarakat pelbagai kaum di Malaysia. Kunci kejayaan negara adalah bergantung kepada perpaduan masyarakat. Ianya tidak muncul secara tiba-tiba kerana memerlukan usaha penyemaian dan pemupukan yang boleh dilakukan menerusi pelbagai pendekatan. Nilai dan jati diri yang ditanam ke dalam jiwa belia pada hari ini akan mencorakkan kepemimpinan negara pada masa depan.

Kesepaduan sosial dalam penggunaan konvensional atau biasanya melambangkan ikatan antara individu dan kumpulan, atau dalam erti kata metafora, iaitu “glue” yang mengikat individu dan masyarakat dalam hubungan yang positif. Ia biasanya dilihat sebagai kualiti hubungan yang diinginkan dalam hubungan sosial atau keadaan yang perlu diutamakan dalam situasi di mana individu, kumpulan atau masyarakat berkongsi ruang dan berinteraksi. Ia juga dilihat sebagai sinonim dengan perpaduan dan dikaitkan dengan masyarakat, modal sosial dan pembangunan Negara. Melalui konsep normatif, ia mencadangkan promosi melalui hubungan masyarakat yang positif, kemasukan dan penyertaan kerana kedua-dua input dan output yang dikehendaki dan menangani sikap prejudis, pengecualian sosial dan diskriminasi. Kesepaduan sosial juga difahami sebagai kualiti yang mengikat sesebuah Negara bersama-sama di mana setiap bangsa atau kaum berbangga dengan identiti kebangsaan mereka iaitu Negara Malaysia.

Kesepaduan sosial adalah konsep teleologikal (normatif) dalam erti kata lain merujuk kepada konsep yang mencadangkan tindakan ke arah matlamat yang menginspirasi kita bagaimana untuk mencapai perkara tersebut. Ia menghubungkannya kepada beberapa faktor dan kesan yang menyumbang ke arah kesepaduan sosial rakyat Malaysia terutamanya. Pada asasnya, merujuk kepada kualiti yang dikehendaki dalam hubungan sosial yang mengikat masyarakat bersama-sama. Kualiti hubungan sosial ditunjukkan dalam interaksi sosial yang bermakna, proses dan struktur sosial dan budaya. Seperti hubungan sosial, kesepaduan sosial boleh menyatakan impak positif dan negatif iaitu boleh menyatukan atau membahagikan, memasukkan dan mengecualikan hubungan atau interaksi sosial masyarakat.

Pola kesepaduan sosial adalah berkait dengan hubungan dinamik kaum di Malaysia. Kesepaduan sosial boleh difahami sebagai jalinan hubungan kerjasama antara kaum dan kelompok, berkongsi aktiviti budaya dan pinjam meminjam unsur budaya masing-masing. Konsep kesepaduan sosial didefinisikan sebagai fenomena praperpaduan dan difahami menerusi konsep takrifan harian dan takrifan autoriti.

Ia merupakan satu fenomena sosial yang dipacu oleh idaman mendalam terhadap perpaduan yang seharusnya mempengaruhi anggota masyarakat untuk melaksanakan pelbagai aktiviti yang dirancang sebagai prasyarat mencapai perpaduan. Memahami kedinamikan etnik ini dapat membentuk masyarakat yang berintegrasi (Mansor, 2015). Tidak dapat dinafikan kelompok-kelompok masyarakat dan etnik sentiasa berhubungan di antara satu sama lain dan saling bercampur dengan dimensi sosial. Masyarakat Malaysia didapati berubah secara relatif dengan pantas kadar modenisasi yang berlaku dalam masyarakat. Perkara ini telah membina individu yang berhubungan di antara satu sama lain, di sebalik kepelbagaian latar belakang etnik, untuk memiliki sikap saling kebergantungan di antara satu sama lain. Dalam kajian ini, dengan mengandaikan kesetiaan ahli dalam masyarakat menjadi penyebab dan penentu kepada terbinanya kesepaduan dan intensiti hubungan di antara kumpulan, cara yang paling berkesan untuk melihat kesepaduan masyarakat dan melihat pelbagai dimensi sosial yang membentuk hubungan masyarakat secara kolektif dalam mengejar kemajuan dan kualiti hidup yang baik.

Definisi kesepaduan sosial boleh diterokai di semua peringkat hubungan sosial, iaitu di antara hubungan peribadi, antara masyarakat kepada hubungan sosial di peringkat makro seperti Negara dan peringkat antarabangsa. Kajian ini menumpukan kepada interaksi di antara individu dan hubungan sosial melalui penyertaan secara aktif belia di dalam aktiviti kemasyarakatan yang disertai. Kualiti hubungan sosial dilihat melalui kesepaduan sosial yang ditunjukkan dalam interaksi sosial yang bermakna, proses dan struktur sosial dan budaya. Seperti hubungan sosial, kesepaduan sosial boleh menyatakan impak positif dan negatif iaitu boleh menyatukan atau membahagikan, memasukkan dan mengecualikan hubungan atau interaksi sosial masyarakat. Paradigma kesepaduan sosial memberi tumpuan kepada takrifan terhadap interaksi seharian yang dibentuk oleh masyarakat berbanding takrifan yang dibentuk oleh autoriti. Dalam konteks hubungan etnik atau berbilang kaum, kesepaduan sosial merupakan pelekat sosial yang menjadikan masyarakat Malaysia majmuk dan secara psikologinya bersepadu.

Kesepaduan sosial adalah sangat penting sebagai penghubung antara individu dengan komuniti melalui proses yang menghubungkan fenomena peringkat makro dan mikro yang memberikan kesan terhadap sikap dan tingkah laku seseorang individu (Friedkin, 2004). Kajian berkaitan kesepaduan sosial menjadi popular di kalangan pembuat dasar sejak tahun 1990-an lagi (Joseph Chan & Elaine Chan 2006). Kepelbagaian budaya, etnik dalam masyarakat, cabaran globalisasi, jurang kaya miskin, ancaman politik dan sosial. Kesepaduan sosial mempunyai definisi yang subjektif. Namun, ianya merujuk kepada matlamat yang ingin dicapai oleh masyarakat. Konsep ini merupakan suatu proses yang berterusan yang boleh mencipta kesepaduan dalam masyarakat.

Menurut Shamsul Amri (2007), integrasi merupakan satu proses bagi mewujudkan satu identiti nasional dalam kalangan kumpulan yang terpisah daripada segi budaya, sosial dan lokasi. Proses integrasi sosial adalah penting terutamanya

belia yang mempunyai tanggungjawab dan perasaan cintakan Negara. Integrasi sosial memanfaatkan potensi belia dan kreativiti untuk memenuhi Matlamat Pembangunan Milenium (MDG). Walaupun belia masa kini mempunyai banyak peluang untuk turut serta dalam masyarakat melalui pelbagai aktiviti “ akses kepada pendidikan berkualiti dan pekerjaan yang baik masih diberi keutamaan sebagai proses peralihan dari fasa kanak-kanak ke alam dewasa ” Ekonomi PBB dan Majlis Sosial, 2009 Fasal 20). Konsep ini amat penting dalam membina resiliensi belia. Ia memberikan satu tanggungjawab yang besar kepada belia sebagai pemimpin masa hadapan melalui tugas dan peranan mereka sebagai pembuat dasar, pelaksana kepada masyarakat.

Integrasi Sosial melibatkan penyertaan seseorang dalam komuniti. Ia didefinisikan sebagai proses dinamik dalam memupuk nilai, perkaitan dan institusi yang membolehkan penyertaan golongan belia dalam bidang sosial, ekonomi, budaya dan politik sebagai asas kepada kesaksamaan (DESA, 2009). Integrasi sosial yang wujud pada masa ini mengarah kepada kesepaduan sosial masyarakat. Ia merupakan suatu keadaan aman, stabil dan makmur khususnya yang berbilang etnik kerana wujudnya kesepakatan sosial (social bonding) yang kuat terbina di kalangan masyarakat majmuk di Malaysia. Sebagai sebuah negara yang pesat membangun, Malaysia sebenarnya sudah pun menjalin hubungan kerjasama antara etnik dan kelompok dan berkongsi aktiviti budaya terutamanya aktiviti yang berkaitan dengan pembangunan potensi diri. Belia di Malaysia adalah sebahagian daripada proses integrasi sosial.

Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP) ialah program pembangunan potensi diri belia merupakan fenomena sosial yang menggabungkan elemen perpaduan untuk mempengaruhi masyarakat serta merungkai pelbagai aktiviti dan inisiatif yang dianggap sebagai prasyarat untuk mencapai perpaduan. Belia di Malaysia bersifat dinamik iaitu membina kesepaduan sosial melalui interaksi dan aktiviti sosial secara langsung atau tidak langsung. Proses atau mekanisme untuk mengekalkan toleransi atau kesepaduan sosial adalah melalui pelaksanaan aktiviti dalam komponen ARP. Jalinan hubungan sosial secara berterusan terbina dalam masyarakat merentasi etnik, agama, budaya, bahasa dan interaksi dalam masyarakat. Melalui program pembangunan potensi diri ini, paradigma kesepaduan sosial melibatkan interaksi pelbagai etnik di Malaysia iaitu Melayu, Cina, India, dan etnik Sabah dan Sarawak. Elemen kesepaduan sosial jarang dibincangkan dalam perancangan program pembangunan potensi diri belia, maka kajian ini diharap dapat membentuk penanda aras dalam menjadikan diri belia sebagai generasi pemimpin pelapis untuk menongkah arus perubahan dan cabaran Negara.

Latar belakang Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda

Menurut Andrew McNemin, 2006 Program Anugerah mula diperkenalkan di United Kingdom pada tahun 1956 yang dikenali sebagai Anugerah Duke of Edinburgh. Sasarannya ialah untuk mendorong remaja untuk melibatkan diri dalam program pembinaan jatidiri yang diisi dengan aktiviti sukarela yang seimbang dalam usaha

menempuh era pendewasaan. Program ini dibentuk dengan rapi oleh pasukan kecil yang diketuai oleh Yang Teramat Mulia Duke of Edinburgh; Dr Kurt Hahn, seorang pakar pendidikan dan juga pelopor Outward Bound dan United World Colleges; dan Sir John Hunt. Semenjak tahun 1956, program ini telah berkembang kepada 146 buah Negara dengan penyertaan lebih 8 juta remaja di seluruh dunia. Seramai 165,000 orang sukarelawan telah banyak membantu di dalam program ini melalui penglibatan secara puratanya 750,000 orang belia setiap tahun. Di Malaysia, seramai 131,852 remaja telah menerima pentauliahan pada tahun 2003 sehingga tahun 2016. Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda telah bermula pada awal tahun 2000 apabila Menteri Belia dan Sukan Malaysia telah menerima kunjungan HRH Putera Edward, Pengerusi Program Anugerah Remaja Antarabangsa (The Duke of Edinburgh Award). Pada 6 November 2000, Malaysia secara rasminya telah turut serta dalam World Forum di Afrika Selatan dan seterusnya menjadi ahli penuh dalam “The Duke of Edinburgh’s Award International Association”. Program yang direncanakan ini adalah untuk menguji kebolehan individu. Melalui program ini, belia ditawarkan program yang seimbang, tiada persaingan dan aktiviti sukarela yang menggalakkan penerokaan jatidiri dan kematangan, kepercayaan, tanggungjawab pada diri sendiri dan berkhidmat kepada komuniti. Program ini juga membantu orang ramai dan organisasi untuk membangunkan remaja termpatan melalui keseimbangan program. Terdapat tiga tahap anugerah iaitu gangsa (bagi yang berumur 14 tahun), Perak (bagi yang berumur 15 tahun) dan emas (bagi yang berumur lebih 16 tahun). Tempoh minima penyertaan untuk peserta layak untuk ditauliahkan ialah 6 bulan bagi Gangsa, 12 bulan bagi Perak dan 18 bulan bagi Emas. Setiap remaja haruslah menyediakan diri dalam menghadapi cabaran di dalam empat komponen anugerah iaitu khidmat masyarakat, kemahiran, rekreasi fizikal dan penjelajahan lasak. Manakala satu komponen tambahan di tahap emas ialah projek penempatan.

SOROTAN LITERATUR

Ahli sosiologi Emile Durkheim (1858-1918) merupakan pakar sosiologi pertama yang memperkenalkan dan mengaplikasikan konsep kesepaduan sosial. Beliau menyatakan kesepaduan sosial sebagai ciri penyusunan masyarakat dimana setiap ahli masyarakat saling bergantung di antara satu sama lain, setia kepada Negara dan bersatu padu. Sesebuah masyarakat yang bersatu padu, berkongsi kesetiaan kepada Negara akan bergantung di antara satu sama lain juga kepada Negara di mana mereka berpijak. Mengikut analisis beliau, kesepaduan sosial telah diiktiraf di seluruh dunia sebagai intipati penting dalam struktur sosial masyarakat. Menurut Markus dan Kirpitchenko (2007), kesepaduan sosial ditakrifkan sebagai berkongsi visi yang sama. Oleh itu, kesepaduan sosial memerlukan nilai sejagat, aspirasi sepunya atau identiti yang dikongsi bersama setiap anggota. Kesepaduan sosial juga mencerminkan satu komuniti atau kumpulan yang berkongsi matlamat, tanggungjawab dan kerjasama antara ahli.

Amsterdam Declaration on the Social Quality of Europe (Amsterdam

Declaration 1997) telah menyatakan kesepaduan sosial sebagai komponen kualiti sosial yang bertambah masyhur di dalam bidang akademik dan kitaran polisi pada masa tersebut. Kesepaduan sosial diidentifikasi sebagai salah satu daripada empat komponen kualiti sosial. Van de Maesen (2002), di dalam kajiannya telah menerangkan mengenainya dalam edisi kedua buku Asas Kesepaduan Sosial (Beck, van de Maesen, Thomese dan Walker, 2001) mengenai empat komponen tersebut iaitu status sosio-ekonomi, inklusi sosial, kesepaduan sosial dan pendayaupayaan yang turut mempunyai perkaitan dengan realisasi sendiri dan identiti secara kolektif.

Kesepaduan sosial seperti yang dinyatakan merupakan sebahagian daripada konsep kualiti hidup. Analisis kepada kesepaduan sosial memerlukan pengkaji melihat kepada dalam kualiti kuadran sosial. (Lihat buku edisi kedua Asas Kesepaduan sosial, hlm. 352). Kesepaduan sosial juga dijustifikasi kepada komuniti, kumpulan, masyarakat dengan menekankan manusia sebagai makhluk sosial yang bergantung kepada infratraktur sosial dan institusi masyarakat yang mengawal akses kepada barangan dan perkhidmatan. Philips dan Berman (2001) turut menyatakan kesepaduan sosial telah menerangkan dengan jelas mengenai proses yang membentuk jaringan sosial dan infrastruktur sosial.

Di dalam bab ketiga Kertas Konsep Kesepaduan Sosial dalam Perancangan Pembangunan Afrika Selatan (Pieter Cloete & Frans Koteze, 2009) telah menerangkan mengenai kesepaduan satu istilah kolektif untuk menangani halangan dan tekanan struktur masyarakat dalam mencapai kualiti perpaduan yang dikehendaki. Empat elemen utama dalam pemahaman konsep kesepaduan sosial yang dikenal pasti dalam kajian kesepaduan sosial Negara Afrika Selatan (Pieter Cloete & Frans Kotze, 2009) adalah hubungan yang positif, peluang yang sama dan penglibatan dan penyertaan secara sivik serta mempunyai wawasan dan nilai yang sama.

Hubungan Yang Positif

Perpaduan masyarakat adalah proses di mana masyarakat yang berbeza di dalam sesebuah Negara bersama-sama dan cuba memahami antara satu sama lain. Aspek ini menekankan kualiti hubungan sosial antara kumpulan yang berbeza dan mempunyai definisi kesepaduan yang sama.

Peluang Hidup Yang Sama

Menekankan kepentingan kesaksamaan dalam pemberian perkhidmatan. Sesetengah pihak lebih menekankan peranan sosial dan pemerkasaan ekonomi dan isu sosial dalam erti kata yang lebih luas untuk mencapai kesaksamaan.

Penyertaan dan Penglibatan Secara Sivik

Ia mencerminkan penekanan yang kuat dalam dasar perpaduan semasa dan kajian penyelidikan yang dijalankan. “stakeholder” melihat hubungan yang kuat antara idea-idea perpaduan masyarakat dan penglibatan secara aktif melalui aktiviti kemasyarakatan.

Visi dan Nilai-Nilai

Membangunkan rasa persamaan dengan menumpukan kepada aspek-aspek atau visi yang nyata dan bukannya nilai abstrak bagi sebuah komuniti. Kesepaduan sosial merupakan solusi atau penyelesaian terhadap keadaan sosial matlamat politik, ketidakstabilan demokrasi dan sikap tidak bertoleransi (Joseph Chan & Elaine Chan 2006). Kesepaduan sosial mencerminkan keadaan minda warga masyarakat yang dizahirkan melalui perlakuan tertentu. Masyarakat atau komuniti dikatakan terikat kepada satu sama lain jika wujud kriteria berikut :

- a. Mereka boleh saling percaya, bantu dan bekerjasama dengan orang lain dalam masyarakat
- b. Mereka berkongsi identiti yang sama atau rasa kesepunyaan dalam masyarakat
- c. Perasaan subjektif dalam (a) dan (b) di atas terjelma dalam perlakuan objektif individu (Chan & Chan 2006: 289-290).

Kesepaduan sosial merupakan elemen dalam menyokong tingkah laku diri belia. Ia merupakan suatu keadaan aman, stabil dan makmur sejahtera yang wujud dalam sesebuah masyarakat khususnya berbilang etnik kerana wujudnya kesepakatan sosial (social bonding) yang kuat yang terbina di Malaysia. Senario yang menggalakkan kesepaduan sosial bertahan boleh dibayangkan seperti berikut : biarpun wujudnya perbezaan, kontradiksi, contestation dan konflik dalam masyarakat. Kesepaduan sosial akan bercambah apabila wujudnya sikap tolak ansur, toleransi dalam semangat akomodasi malah sanggup membina harmoni dalam pelbagai ikatan sosial. Di Malaysia, kesepaduan sosial pelbagai etnik, kepentingan ekonomi, politik dan sosial sentiasa terjalin dan disulam oleh kehidupan seharian.

METODOLOGI

Instrumen Kajian dan Ujian Rintis

Strategi pengumpulan data dirancang dengan merujuk kepada kajian literatur yang diperolehi. Kajian ini menggunakan pendekatan kaedah kualitatif melalui pemerhatian tidak turut serta (non-participant observation) dan kumpulan perbincangan berfokus (focus group discussion). Reka bentuk kajian melalui kaedah kualitatif secara fenomenologi menumpukan kepada struktur atau intipati pengalaman dan melibatkan struktur kesedaran seseorang. Pendapat, tanggapan dan tafsiran responden akan dikaji melalui kajian ini. Geertz (1993), menyatakan pengkaji yang menggunakan kaedah fenomenologi akan berusaha untuk memasuki dunia konsepsi individu yang dikaji. Pengalaman secara subjektif individu yang dikaji direkodkan melalui pemerhatian dan temubual.

Pengkaji menggunakan kaedah persampelan bertujuan untuk memilih responden kajian yang terdiri daripada peserta Anugerah Remaja Perdana (ARP). Sampel kajian adalah terdiri daripada pemegang tahap emas ARP, pemimpin dan mentor yang bertindak sebagai perencana, pelaksana dan penilai program ARP.

Satu kajian rintis diadakan untuk tujuan pembentukan instrumen dan protokol kajian kes. Instrumen kajian terdiri daripada dua bahagian iaitu Bahagian A : Latar belakang diri responden, tingkah laku pembangunan potensi diri serta persekitaran belia dan kesepaduan sosial, Bahagian B : protokol dan soalan-soalan terbuka untuk sesi temu ramah mendalam dan Focus Group Discussion (FGD) serta Nominal Group Technique (NGT). Kajian ini telah dilaksanakan di Badan Operasi yang mempunyai peserta tahap Emas Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP) di negeri - negeri yang mempunyai peserta tahap emas ARP dan merupakan Badan Operasi yang paling aktif.

Pengumpulan Data

Pengkaji telah mengenal pasti populasi kajian berdasarkan lokasi kajian yang telah dibincangkan. Menurut Azizi, Shahrin, Jamaludin, Yusuf & Abdul Rahim (2007) populasi merupakan sekumpulan masyarakat yang mempunyai ciri-ciri yang sama. Dalam kajian ini, populasi merujuk kepada belia yang berumur 18 tahun ke atas yang telah ditauliahkan Tahap Emas Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda dari seluruh Malaysia, pemimpin dan mentor yang bertindak sebagai perancang, pelaksana dan penilai program ARP. Pengumpulan data merupakan proses pengukuran variabel. Secara amnya, data yang dikumpulkan untuk menjalankan kajian penyelidikan ini terdiri daripada dua jenis data iaitu data primer dan data sekunder. Dalam konteks kajian ini, beberapa strategi pengumpulan data telah dirancang setelah merujuk kepada prosedur persampelan kajian kualitatif. Pengkaji mengemukakan kaedah pemerhatian tidak turut serta (non-participant observation) dan kumpulan perbincangan berfokus (focus group discussion) sebagai strategi dan kaedah untuk memperoleh data primer. Data sekunder ialah data sedia ada yang dikumpul oleh pihak lain dan boleh digunakan untuk tujuan mengukuhkan penyelidikan. Data sekunder diperolehi melalui kajian literatur yang bertujuan untuk mengukuhkan pemahaman dalam kajian yang dibuat. Focus Group Discussion (FGD) telah dilaksanakan dengan melibatkan tiga kumpulan yang terdiri daripada mereka yang mempunyai latar belakang dalam pelaksanaan ARP iaitu Pegawai dari Badan Berkuasa Anugerah, Pemimpin dan Mentor serta Pemegang Tahap Emas ARP. Sesi FGD telah diadakan pada 20 Mei 2017 di Kompleks Rakan Muda Bukit Kiara, Kuala Lumpur melibatkan seramai 21 orang responden. Sebanyak 3 kumpulan telah dibentuk untuk menjalankan FGD. Melalui FGD ini, pengkaji telah menganalisis pendapat yang dikemukakan oleh semua informan dengan melihat trend jawapan supaya dapat memberikan gambaran kepada pengkaji tentang isu yang dikaji. Latar belakang responden seperti di jadual 1 dan jadual 2.

Jadual 1: Latar Belakang Responden

Latar Belakang	Bilangan	Peratusan (%)
JANTINA		
Lelaki	13	62%
Perempuan	8	38%
BANGSA		
Melayu	15	71%
Cina	4	19%
India	2	10%
NEGERI		
Kedah	1	
Pulau Pinang	2	
Selangor	1	
WP Kuala Lumpur	7	
Negeri Sembilan	8	
Pahang	2	
Sabah	1	

Jadual 2 : Profil Informan

Nama	Umur	Negeri	Bil. Tahun Terlibat Program ARP
Kumpulan 1			
Informan 1	23	Negeri Sembilan	4
Informan 2	26	Kedah	5
Informan 3	29	Pulau Pinang	1
Informan 4	52	WPKL	1
Informan 5	27	Selangor	5
Informan 6	28	Selangor	5
Informan 7	18	Negeri Sembilan	2
Kumpulan 2			
Informan 8	34	Pahang	10
Informan 9	31	Sabah	7
Informan 10	19	Negeri Sembilan	2
Informan 11	28	WPKL	5
Informan 12	32	WPKL	1
Informan 13	60	Negeri Sembilan	11
Informan 14	31	WPKL	1

Kumpulan 3

Informan 15	32	Pulau Pinang	5
Informan 16	41	Negeri Sembilan	6
Informan 17	32	WPKL	1
Informan 18	25	Negeri Sembilan	3
Informan 19	24	Negeri Sembilan	3
Informan 20	31	WPKL	1
Informan 21	18	Negeri Sembilan	1
Informan 22	32	WPKL	1

Data yang dikumpulkan ialah data kumpulan perbincangan berfokus, temubual, pemerhatian dan triangulasi data merupakan kombinasi beragam sumber data, tenaga pengkaji, teori dan teknik metodologi dalam suatu pengkajian. Ia merupakan teknik pengumpulan data yang bersifat menggabungkan pelbagai teknik pengumpulan data dan sumber yang ada. Apabila pengkaji melakukan triangulasi data, pengkaji menguji kredibiliti data iaitu melihat kredibiliti data sebagai dengan berbagai teknik dan sumber yang ada. Triangulasi diperlukan kerana setiap teknik memiliki kekuatan dan kelemahannya sendiri. Oleh sebab itu, triangulasi data memungkinkan realiti dengan lebih tepat dan sah. Analisis data dalam kajian kualitatif tidak mempunyai prosedur yang khusus dan sistematik seperti dalam kajian kuantitatif. Umumnya, analisis data ialah proses di mana penyusunan data kepada beberapa kategori dan unit-unit deskriptif. Proses analisis berlaku semasa pengumpulan data berjalan dari semasa ke semasa dengan refleksi dilakukan terhadap data yang diperoleh (Creswell, 2003). Analisis secara intensif pula dijalankan setelah pengumpulan data secara menyeluruh selesai.

DAPATAN KAJIAN

Hasil analisis dibincangkan berdasarkan kerangka analitikal yang menjurus kepada memenuhi keperluan untuk menjawab objektif kajian, iaitu mengenal pasti tahap kelestarian program ARP melalui aplikasi dan penilaian kesepaduan sosial belia. Hasil analisis data telah diringkaskan dan menjawab kepada persoalan kajian.

Analisis Aplikasi Kesepaduan Sosial Belia dalam Pelaksanaan Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP)

Chan et.al (2006) telah memberikan definisi kesepaduan sosial dalam konteks yang berbeza dimana wujudnya interaksi secara mendatar dan menegak di kalangan anggota masyarakat yang mana mempunyai ciri-ciri seperti sikap dan norma masyarakat termasuklah amanah, rasa kepunyaan dan bersedia untuk terlibat dalam aktiviti dan membantu serta menghasilkan atau manifestasi tingkah laku mereka. Tahap kesepaduan sosial yang tinggi akan menyumbang kepada kualiti hidup yang tinggi (Stanley, 2003, Maxwell, 1996). Dapatan kajian melalui ketiga-tiga kumpulan FGD telah menyatakan bahawa, kesepaduan sosial adalah keharmonian pelbagai kaum yang memerlukan penglibatan belia melalui pelaksanaan aktiviti

kemasyarakatan dalam program ARP. Pelbagai kaedah dilaksanakan untuk memupuk kesepaduan sosial dalam kalangan pemimpin belia. Antaranya melalui elemen pendidikan sama ada secara formal atau tidak formal, aktiviti sukan dan kebudayaan, serta program gaya hidup yang memupuk elemen kepimpinan. Kesemua kaedah tersebut dapat dilihat dalam pelaksanaan aktiviti di bawah komponen ARP iaitu khidmat masyarakat, penjelajahan lasak, rekreasi fizikal, kemahiran serta di tahap emas iaitu projek penempatan. Kesemua ahli dalam ketiga-tiga kumpulan FGD bersetuju bahawa semakin banyak aktiviti yang dilaksanakan oleh belia semakin tinggi kesepaduan sosial belia.

Menurut Chris Browne, Clare Codling, Leo Musyoki, Richard Page dan Craig Russell dalam *Seven steps A Practitioner's Toolkit*, Oldham Metropolitan Borough Council Cohesion and Faiths Unit (2005) telah merumuskan tujuh langkah dalam memajukan perpaduan sosial yang boleh diaplikasi dalam Program ARP, iaitu :

Kepimpinan dan Komitmen

Seseorang pemimpin perlu mengambil tanggungjawab untuk mengurus dan memacu masyarakat melalui perubahan yang diperlukan untuk membina masyarakat yang lebih bersatu padu. Apa yang jelas ialah bahawa pemimpin ARP telah melaksanakan kepimpinan dan menunjukkan komitmen sama ada memegang tanggungjawab di peringkat setempat sebagai pemimpin atau mentor dengan penglibatan aktif badan operasi serta peningkatan jumlah belia yang telah ditauliahkan setiap tahun.

Membangunkan Visi dan Nilai untuk Perpaduan

Membangunkan wawasan yang sama iaitu membangunkan potensi diri belia sebagai pemimpin masa depan Negara adalah langkah pertama yang penting ke arah pembentukan masyarakat yang bersatu padu.

Perancangan dan Pengurusan Program

Merujuk kepada perancangan aktiviti, peristiwa penting, pengurusan dan pembuatan keputusan dengan mewujudkan garis dasar dan petunjuk yang berkaitan dan menubuhkan mekanisme untuk memantau dan mengkaji semula keberkesanan program yang dilaksanakan. Perancangan aktiviti yang mampan di dalam komponen ARP yang berkesan telah membantu perkembangan potensi diri belia.

Penglibatan Masyarakat

Mendekati kumpulan atau masyarakat dan membawa mereka lebih dekat adalah berkait dengan kesepaduan sosial. Penglibatan masyarakat biasanya bergantung kepada komposisi masyarakat setempat. Interaksi yang positif perlu wujud dalam usaha untuk membina masyarakat yang selesa untuk berinteraksi antara satu sama lain. Melalui projek penempatan tahap emas contohnya telah mewujudkan interaksi yang positif dan engagement di antara belia dengan masyarakat

Cabaran dalam Mengubah Persepsi

Tingkah laku adalah berkait dengan persepsi apa yang dilihat dan didengar melalui orang lain. Penglibatan dan hubungan antara individu, kumpulan dan masyarakat boleh mengubah persepsi individu melalui media terutamanya.

Kesepaduan Komuniti Melalui Potensi Kepakaran Komuniti

Hubungan yang jelas di antara kesepaduan komuniti dan kepakaran yang dimiliki oleh komuniti seperti ekonomi tempatan, kesihatan dan perumahan. Di dalam program ARP ini dalam menggalakkan kesepaduan, pengaruh pemimpin dan mentor yang mempunyai pengetahuan dan informasi tentang pelaksanaan program ARP sangat memberi impak yang besar dalam menggalakkan belia.

Memastikan Kemampunan Program

Bagi memastikan kemampunan program ARP, adalah penting untuk menghubungkan kesepaduan sosial dengan mengarusperdanakan masyarakat di mana ia bukan sahaja melibatkan perancangan dan polisi kerajaan tetapi juga mengubah minda dan pemikiran masyarakat dalam sesuatu perkara. Kerjasama dengan pelbagai pihak seperti Kementerian Pelajaran dan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) perlu diluaskan lagi di semua peringkat.

Integrasi merupakan satu proses bagi mewujudkan satu identiti nasional dalam kalangan kumpulan yang terpisah dari segi budaya, sosial dan lokasi dalam sesebuah unit atau komuniti. Integrasi sosial pula merupakan proses penyesuaian antara unsur-unsur yang saling berbeza dalam kehidupan masyarakat sehingga menghasilkan pola kehidupan masyarakat yang memiliki keserasian fungsi. Menurut Prof Ulung Datuk Shamsul Amri dalam Mesyuarat Jawatankuasa Penyelidikan PhD Psikologi Sosial (2017) menyatakan, Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP) merupakan tapak atau platform ke arah mencapai kesepaduan sosial melalui penyertaan secara aktif belia. Di mana, program ARP telah menyatukan pelbagai latar belakang demografi berbeza melalui pendekatan pembangunan belia. Informan FGD adalah terdiri daripada 71 % kaum Melayu, 19% kaum Cina dan 10% kaum India. Walaupun berbeza demografi dan latar belakang, namun integrasi sosial telah wujud dengan satu misi yang sama iaitu untuk pembangunan belia di Malaysia. Proses integrasi yang berlaku adalah melalui aktiviti-aktiviti dalam lima komponen ARP. Perkara tersebut diakui oleh informan kumpulan 1 dan 2 dalam FGD yang telah diadakan. Berikut merupakan maklumbalas daripada informan kumpulan 1 dan 2 mengenai Kesepaduan Sosial

Informan 10 & 13 - “ kesepaduan sosial tu adalah meraikan kewujudan kepelbagaian kaum, kita ada rasa hormat antara satu sama lain. Dalam aktiviti penjelajahan lasak ARP kita lihat mereka tolong satu sama lain, masak together, tracking bersama, kalau dalam gelap pun tunggu kawan. Saya suka bawa peserta saya untuk buat projek penempatan di kawasan orang asli sebab disitu adalah cara paling baik untuk mereka nak bina diri dan

juga hubungan dengan kawan. Mereka belajar cara hidup orang asli dan belajar hidup susah kerana itu cara terbaik nak bina kesepaduan”.

Informan 8 - “kita di Malaysia kan ada banyak kaum Melayu, Cina, India, etnik Sabah Sarawak. Di Temerloh ada peserta ARP Melayu dengan Cina, diorang boleh buat aktiviti tu bersama dan tolong kawan-kawan yang lain juga. Diorang ni jugak kalau peserta cina bila ikut perkhemahan bila waktu maghrib dia ingatkan, kejut waktu subuh. Kita nampak rasa hormat pada agama dan adat antara satu sama lain”.

Informan 9 & 11 - “dalam ARP semua aktiviti dibuat secara berkumpulan, we share together, we do everything together. So, saya rasa itu dapat menguatkan perpaduan. Maksudnya lagi banyak program lagi kuat perpaduan tu sebab kita kan buat sama-sama”. Informan 2 & 3 - “ kesepaduan tu kumpulan 1 ni merasakan ia adalah kesejahteraan, keadaan yang aman dan kesepakatan nilai murni dalam komuniti bagi menjamin keselamatan dan keamanan sejagat. Dalam nak membentuk kesepaduan, kesedaran setiap ahli tu sangat penting sebab keterlibatan keluarga dalam program peringkat komuniti akan menjadi pemangkin kepada sesuatu komuniti yang mampan. Sebab itu, pengiktirafan tu jadi motivasi kepada ahli untuk bentuk kesepaduan, kira macam reward yang positif kepada ahli bila terlibat secara aktif dalam aktiviti di peringkat komuniti. Macam program ARP, ada kategori sendiri dalam Anugerah Perdana Belia. Tu sebenarnya menjadi platform untuk kenal pasti perkongsian praktis terbaik penerima Emas ni melalui sumbangan dalam komuniti. Maksudnya lepas dapat anugerah tu mereka tetap bagi sumbangan pada Negara.

Analisis Impak Pelaksanaan Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP)

Hasil analisis FGD dapat diringkaskan bahawa Program ARP merupakan program penerokaan jati diri dan juga menyediakan platform untuk penyerlahan bakat belia. Proses kepemimpinan belia dalam program ARP telah memfokuskan kepada penyerlahan bakat dan potensi modal insan belia agar berkeupayaan menyumbang di semua peringkat kehidupan sehingga ke peringkat antarabangsa menerusi jaringan kerjasama strategik berdasarkan bidang-bidang dalam keutamaan belia iaitu:

1. Pendidikan dan latihan kemahiran
2. Kenegaraan dan jati diri
3. Gaya hidup sihat dan sejahtera
4. Kepemimpinan

5. Kesukarelawan dan masyarakat sivil
6. Keusahawanan
7. Penyelidikan dan inovasi
8. Profesionalisme kerja belia
9. Pengiktirafan

Penglibatan dalam pelbagai aktiviti kemasyarakatan program ARP dapat memupuk gaya hidup yang sihat selain menggalakkan interaksi sosial di kalangan belia dan masyarakat secara keseluruhannya. Nilai-nilai murni dan pembentukan sikap yang positif dan kreatif juga dapat diterapkan bagi menghadapi cabaran semasa dan akan datang. Konsep kepimpinan diri yang telah ditonjolkan menunjukkan keupayaan diri mereka yang sebenar. Kepimpinan diri yang telah diterapkan di dalam program tersebut telah dibuktikan. Chemers (2001) telah merujuk kepimpinan sebagai proses dalam pengaruh sosial di mana seseorang individu menyertai dan membantu menggerakkan orang lain dalam mencapai matlamat. Manakala Haslam, Reicher dan Platow (2011) menyatakan kepimpinan bukan sekadar untuk membuatkan individu melakukan sesuatu tetapi membuatkan individu mahu melakukan sesuatu. Kepimpinan adalah melibatkan kepercayaan, keinginan dan keutamaan. Ia adalah mengenai keinginan untuk mencapai pengaruh dalam masyarakat. Proses kepemimpinan dalam program ARP telah menyediakan diri belia sebagai pemimpin.

Penglibatan belia di dalam empat komponen aktiviti ARP telah melaporkan mengenai sokongan daripada rakan-rakan dan keluarga untuk melakukan tingkah laku (Slalis, Prochaska & Taylor, 2000). Kajian mengenai sokongan sosial dalam meramalkan tingkah laku telah dijalankan untuk menjelaskan perkara berkenaan. Kajian oleh Courneya *et. al.*, 2000; Rhodes, Jones & Courneya (2002) menunjukkan bahawa sokongan sosial mempunyai pengaruh yang lebih kuat daripada norma subjektif dalam meramalkan niat untuk bertingkah laku. Konsep sokongan sosial adalah berbeza-beza. Walau bagaimanapun, beberapa penyelidik telah menerima pakai definisi sokongan sosial yang merujuk kepada keselesaan, bantuan dan maklumat yang diterima melalui interaksi sosial yang formal dan tidak formal (Wallston, Alagna, De Vellis, & De Vellis, 1983). Manakala sokongan sosial menunjukkan bantuan yang diterima daripada orang lain yang merupakan persepsi dalam melaksanakan tingkah laku. Weiss (1974) menyatakan bahawa sokongan sosial terdiri daripada enam perkara yang mencerminkan perkara yang diterima individu daripada hubungan dengan orang lain iaitu petunjuk, kebergantungan, penghargaan, bantuan kepada orang lain, keakraban emosi dan integrasi sosial. Banyak kajian telah melaporkan mengenai kepentingan keluarga dan rakan-rakan sebagai sumber sokongan sosial untuk belia. (Anderdren & Wold, 1992; Sallis *et. al.*, 2000).

Dalam memastikan penglibatan secara berterusan belia dalam aktiviti pembangunan potensi diri atau program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda

(ARP), hasil dalam FGD telah melaporkan mengenai cadangan kumpulan informan bagi membentuk model penglibatan belia dan juga penanda aras melalui aktiviti pembangunan potensi diri. Penglibatan secara inklusif semua pihak sama ada ibu bapa, komuniti, belia, pihak kerajaan dan swasta amat perlu dalam menggalakkan lebih ramai penyertaan belia dalam Program ARP. Pengiktirafan daripada pihak kerajaan dan swasta juga amat perlu dalam memastikan kelestarian program ARP contohnya melalui pengiktirafan dalam pekerjaan atau seperti merit yang diberikan oleh Kementerian Pelajaran bagi belia yang berjaya ditauliahkan anugerah tahap gangsa, perak dan emas merupakan pengiktirafan tertinggi pelajar dan memberi kelebihan apabila ingin menyambung pengajian. Strategi komunikasi yang berkesan dengan pelbagai pihak akan mengembangkan lagi pelaksanaan program ARP bila mana ia dilaksanakan sehingga ke peringkat akar umbi. Maklumbalas informan ketiga-tiga kumpulan adalah seperti berikut :

Informan 16 - “pengalaman saya ke Dofe Mauritius bagi projek penempatan, bila saya sampai di sana semua orang tau bila cakap tentang program Dofe ataupun ARP, dari pegawai kastam sampai la orang biasa. Sebab tu saya rasa kita perlu tackle stakeholder macam parents bukan hanya kita promosi di sekolah untuk cari peserta saja tapi juga untuk pahami ibu bapa dan juga cikgu sebab ada jugak sekolah yang masih tak tau”.

Informan 5 - “ bagi saya program ARP ni sebenarnya satu platform untuk memberi remaja untuk mencapai matlamat dan jugak impian apa yang kita nak capai. Ini kerana ia merupakan platform penyerlahan bakat bagi melahirkan belia yang proaktif”.

Informan 8 - “ pendekatan yang paling sesuai saya rasa untuk membantu peserta ARP adalah melalui mentoring. Mentor merupakan orang yang paling rapat dengan peserta. Diorang tau kelebihan dan kekurangan, yang mana untuk dibaiki dan juga perubahan positif yang berterusan tu boleh diaplikasi dengan memberikan khidmat komuniti dan jugak kemahiran kita kepada masyarakat. Sebab tu saya masih aktif dalam aktiviti kemasyarakatan walaupun dah ditauliahkan. Saya buat bukan untuk dapat anugerah tapi sebab saya nak buat dan jugak bantuan daripada rakan-rakan dan mentor”.

Informan 1 - “ Pendapat saya program ARP ni merupakan program inklusiviti sosial yang meneroka bakat dan juga meningkatkan kemahiran individu. Saya telah berjaya mengubah personaliti ke arah yang lebih positif dan kesannya sekarang saya dapat kerja yang sesuai dengan kemahiran dan akademik saya. Pendekatan yang paling sesuai melalui program ARP untuk membantu belia adalah melalui coaching dan juga berkongsi pengalaman. Setiap

daripada kita ni tak sama mungkin cara coaching tu lain-lain. Bila kita berkongsi banyak lagi yang kita akan dapat contohnya kita jadikan program ARP sebagai model engagement. Dengan cara itu kita dapat wujudkan hubungan komunikasi sama ada melalui latihan atau pun kursus dan sebagainya”.

KESIMPULAN

Rumusan

Kesepaduan sosial di dalam Program Pembangunan Belia jarang dibincangkan di dalam kajian mahupun program. Melalui kajian ini, pengkaji melihat kepada penekanan aspek kesepaduan dalam pembangunan belia melalui tiga perkara iaitu penyertaan atau penglibatan belia dalam program di peringkat komuniti, pengiktirafan dan juga inklusi sosial. Sebagai contoh, dalam analisis kualitatif 100% informan bersetuju bahawa semakin banyak aktiviti dilaksanakan semakin tinggi kesepaduan yang wujud di kalangan masyarakat. Walaupun berbeza etnik, belia di Malaysia masih mengekalkan keharmonian melalui aktiviti dalam komponen ARP. Ini kerana, peningkatan bilangan penyertaan dari pelbagai latar belakang bangsa dan bilangan aktiviti yang bertambah dengan matlamat untuk mendapatkan pengiktirafan di pelbagai peringkat. Selari dengan perkembangan teknologi, kesepaduan sosial ini telah mentransformasi belia kepada satu tingkat kesejahteraan yang dinamik. Penyertaan yang terdiri daripada pelbagai kaum telah mewujudkan interaksi sosial di antara dua variabel iaitu individu dan masyarakat. Ia membantu membentuk konsep sendiri dan persepsi melalui proses penilaian refleksi di mana kita membayangkan bagaimana orang lain melihat kita. Pengiktirafan merupakan satu dimensi dalam meningkatkan kesepaduan. Sesuatu pengiktirafan yang diterima oleh seseorang individu akan meningkatkan lagi tahap keyakinan diri dan kebertanggungjawaban belia. Ini sekaligus dapat membuka mata pihak kerajaan dan juga industri dalam mencari individu yang mempunyai personaliti unggul, sikap yang positif dan hubungan integrasi dengan masyarakat bagi mewakili sesuatu organisasi. Kesepaduan sosial dalam pelbagai budaya masyarakat di Negara ini telah mengikat seluruh masyarakat walaupun terdiri dari pelbagai identiti dan kaum tetapi masih dalam satu ikatan perpaduan yang menyeluruh iaitu sebagai sebuah Negara Malaysia yang berdaulat.

Implikasi

Secara keseluruhannya impak kajian ini dilihat dari segi teori dan praktis kepada semua pihak. Ia merangkumi Dasar Belia Malaysia, Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda, belia, akademik dan juga kajian akan datang.

1. Implikasi kepada Dasar Belia Malaysia

Hasil dapatan kajian ini diharapkan dapat menjadikan kayu ukur ke arah transformasi pembangunan belia. Beberapa strategi yang telah digariskan di dalam Dasar Belia Malaysia mempunyai perkaitan dengan Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda (ARP). Kepimpinan peserta ARP diakui apabila

telah berjaya melahirkan pemimpin muda yang telah bergiat aktif di dalam Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) di peringkat akar umbi. Belia di era permodenan berdepan dengan beberapa cabaran besar seperti pengangguran, gejala sosial, hilang jati diri serta kecelaruan personaliti. Belia Malaysia adalah belia yang mempunyai potensi diri yang tinggi, kreatif, dan inovatif dan ini menjadikan golongan belia sebagai penggerak kemajuan.

2. Implikasi kepada Program Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda

Banyak perkara yang masih perlu dilakukan bagi meningkatkan integrasi sosial belia. Usaha yang dilaksanakan untuk membentuk tapak integrasi melalui Program ARP harus dipuji. Penyertaan aktif belia di dalam komponen program ARP telah membentuk proses kesepaduan sosial. Ini sekaligus menguatkan lagi proses perancangan jangka panjang program dengan mengenal pasti bagaimana untuk memaksimumkan sumber dan memperbaiki aktiviti-aktiviti untuk golongan belia. Kajian ini diharapkan dapat membuktikan program pembangunan potensi diri ini dalam memberikan impak yang positif kepada belia. Peluang telah diberikan kepada responden untuk mencuba sesuatu yang baru dan memberikan lebih banyak cabaran kepada mereka. Ia juga telah membina resiliensi, estim diri dan berdikari. Selain itu, kajian ini diharap dapat menggalakkan mereka untuk terus menyumbangkan khidmat bakti di dalam bidang kesukarelaan.

3. Implikasi kepada belia

Sebagai seorang belia, program pembangunan potensi diri belia seperti ARP memainkan peranan yang signifikan melalui pendidikan secara tidak formal. Peluang dan ruang diberikan kepada remaja untuk membina kemahiran dan menunjukkan bakat melalui latihan dan bimbingan daripada pemimpin dan mentor. Award World, Issue 62 menyatakan program ini telah membantu membina keyakinan dan estim diri peserta. Melalui program ini, peserta diberikan peluang untuk memberikan khidmat kepada komuniti dan membantu golongan yang kurang berkemampuan.

Dalam menguruskan era bordeles world yang bercirikan pengaliran maklumat dan dagangan secara bebas sedikit sebanyak telah menyebabkan belia terdedah kepada gejala sosial yang negatif. Antara usaha yang boleh dilakukan adalah melalui penyertaan dalam belia berpersatuan. Keahlian belia dalam pertubuhan belia telah meningkat kepada 2.8 juta pada tahun 2005. Oleh yang demikian, antara peranan yang boleh dijalankan oleh pertubuhan belia adalah menambah keahlian belia dalam pertubuhan, merekayasa dan memperkasa aktiviti, rakan bijak dalam membanteras gejala sosial, memasyaratkan pertubuhan belia dan memperkasakan pertubuhan belia. Melalui penyertaan dalam pertubuhan belia, senario gejala sosial yang berlaku di persekitaran dapat disalurkan kepada golongan berkaitan melalui integrasi di antara program ARP dan program-program lain yang bersesuaian. Selain itu, hubungan yang erat di antara masyarakat dapat memastikan jurang golongan muda dan golongan tua dirapatkan. Berdasarkan komponen khidmat masyarakat

sebagai contohnya telah menghasilkan ikatan hubungan simbiosis antara setiap anggota masyarakat jika digembling dengan betul bagi melahirkan generasi muda yang bebas daripada gejala sosial. Kajian Asnarulkhadi (2011) menyatakan usaha untuk membangunkan golongan belia yang berdayaupaya, dari segi praktisnya belia dianggap dan diterima sebagai pemberi maklumat, perancang, pembuat keputusan, pelaksana, pembentuk strategi, penerima faedah, pemantau dan penilai.

Kelompok belia dilihat golongan yang “adventoures” dalam aktiviti kesukarelaan. Melalui penglibatan dalam aktiviti ini, dilihat semangat patriotisme dan nasionalisme dalam mencerminkan semangat keinginan dan keupayaan dalam memperjuangkan Negara. Patriotisme menggalakkan belia yang menyertai program ARP menterjemahkan semangat ke dalam konkrit terhadap kemajuan, kemakmuran dan kesejahteraan rakyat dan Negara. Golongan belia yang terlibat dalam program ARP telah banyak diberikan pendedahan tentang patriotisme, nasionalisme dan nilai-nilai melalui pelaksanaan empat komponen ARP.

RUJUKAN

- Abner Lico. (2002) *The Duke of Edinburgh's Award: A “Simply Brilliant” Program. Education for Character*. Ontario
- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 179–211
- Alison Berks. (2010, November). *Research and The Award*. *Award World*, Issue 63, 16-17
- Andrew McMenamin (2004). *Handbook Anugerah Remaja Perdana Rakan Muda*. (Rev.ed). The International Secretariat Award House
- Anna Dixon (2008). *Motivation and Confidence: What Does it Take to Change Behaviour? King's Fund*
- Armitage, C. J., & Conner, M. (2001). Efficacy of the Theory of Planned Behaviour: A Meta-Analytic Review. *British Journal of Social Psychology*, 40, 471–499.
- Barry L. Boyd, Don R. Herring, Gary E. Briers (1992). Developing Life Skills in Youth. *Journal of Extension*. Volume 30 Number 4
- Becky Hirt and Alison Berks (2012). *Measuring the Award's Impact*. The Duke of Edinburgh's International Award Foundation
- Beduz, Mary Agnes (2012). *The Role of Attitudes, Subjective Norms, Perceived Behavioural Control and Context in Nurses's Behavioural Intentions*. Open Access Dissertations and Theses. Paper 69-89
- Bojan Bilic (2005). The Theory of Planned Behavior And Health Behaviours : Critical Analysis of Methodological And Theoretical Issues. *Hellenic Journal of Psychology*. Volume 2 (2005), pp.243-259

- Broadhrd-fearn, Danielle and White, Katherine (2006). Perceptions of Self Efficacy in Predicting Rule-following Behaviour in Shelters for Homeless Youth : A Test of The Theory of Planned Behavior. *Journal of Social Psychology* 146(3):pp.307-325
- Carmen Hamilton, Constance Flanagan. (2007). *American Behavioral Scientist. Reframing Social Responsibility Within a Technology-Based Youth Activist Program*, 11, 444-464 dari laman web <http://abs.sagepub.com>
- Conner, M., & Armitage, C. J. (1998). Extending the theory of planned behavior: A Review and Avenues for Further Research. *Journal of Applied Social Psychology*, 28, 1429–1464.
- Dasar Sosial Negara. Dimuat turun pada Mac 26, 2010 dari laman web <http://pmr.penerangan.gov.my>
- David L. DuBois, Nelson Portillo, Jean E. Rhodes, Naida Silverthorn, and Jeffrey C. Valentine. (2011). How Effective Are Mentoring Programs for Youth? A Systematic Assesment of the Evidence. *Psychological Science in the public Internet*. 12 (2)57-91
- Dorothy Rogers (1985). *Adolescent and Youth*. Fifth Edition. Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jerse
- Edward Branagan (2009), *Transforming Society by Mobilizing Youth*. Retrief Julai 2009 dari laman web International Journal Young Leadership. <http://www.leadersjournal.org>
- Elizabeth Chell, Rosemary Athayde (2009). The Identification and Measurement of Innovative Characeteristics of Young People. *Development of The Youth Innovation Skills Measurement Tool*. Kingston University
- Eys, Mark A.; Carron, Albert V.; Bray, Steven R.; and Brawley, Lawrence R. (2007). “*Item Wording and Internal Consistency of a measurre of Cohesion: The Group Environment Questionnaire*” . Kinesiology and Physical Education Faculty Publications. Paper 16
- Eys, Mark A.; Lougheed, Todd; Bray, Steven R.; and Carron, Albert V. (2009). “*Development of a Cohesion Questionnaire for Youth: The Youth Sport Environment Questionnaire*”. Kinesiology and Physical Education Faculty Publications. Paper 3
- Gardner E., Flood J. (2007). *Utilizing The Life Effectiveness Questionnaire To Measure The Impact Of An Outdoor Adventure Experience on College Students*. East Carlifornia Unversiti dari laman web <http://ertr.tamu.edu>
- Francis JJ, Eccles MP, Johnston M, Walker A, Grimshaw J, Foy R, Kaner EFS, Smith E, Bonetti D. (2004). *Constructing Questionnaires Based on the Theory of Planned Behaviour: A Manual for Health Services Researchers*. Centre for Health Services Research, University of Newcastle upon Tyne, UK.

- Glen Evans, Millicent Poole (1991). *Young Adults Self Perceptions and Life Contexts*. The Falmer Press
- Hagger, M. S., & Chatzisarantis, N. L. D. (2005). First- and higher-order models of attitudes, subjective norms, and perceived behavioral control in the Theory of Planned Behavior and their invariance across two health behaviors. *British Journal of Social Psychology*, 44, 513-535.
- Hamilton K. & White K.M. (2008). Extending the Theory of Planned Behavior: The Role of self and Social Influences in Predicting Adolescent Regular Moderate-to-Vigorous Physical Activity. *Journal of Sport & exercise Psychology*, 2008,30,56-74
- Haslinda Abdullah, Sarjit S.Gill, Ismi Arif Ismail, Turiman Suandi, Nobaya Ahmad, Dzulhailmi Dahalan (2011). *Belia Pewaris 1 Malaysia*. Serdang, Universiti Putra Malaysia.
- Jacinta Bronte-Tinkew, Kristin Anderson Moore, Rebecca Shwalb (2006). *Measuring Outcomes for Children and Youth in Out-of-School Time Programs : Moving Beyond Measuring Academics*. Washington D.C.: Child Trends
- James Neill (2007). *YARPET – Youth at Risk Program Evaluation Tool*. A Measurement Tool For Assessing the Effects of Adventure-based Programs on Outcomes for Youth at Risk Participants, 5, dari laman web <http://wilderdom.com>
- Johan Ferla, Martin Valcke, Yonghong Cai. (2003). *Academic Self-efficacy and Academic Self-concept: Reconsidering Structural Relationship*. Ghent Univeristy
- Indeks Belia Malaysia* (2008). Dimuat turun pada Disember 16,2010 dari laman web <http://www.ippbm.gov.my>
- Kraft P., Rise J., Sutton S. and Roysamb E. (2005). Perceived Difficulty in the Theory of Planned Behaviour: Perceived Behavioural Control or Affective Attitude? *British Journal Of Social Psychology*. 44,479-496
- Kathrin C. Walker, Rebecca N. Saito. (2011). *Youth Are Here: Promoting Youth Spaces through Community Mapping*. University of Minnesota Extension Center for Youth Development
- Kementerian Belia dan Sukan (2004). *Handbook Anugerah Remaja Perdana*. Putrajaya: Bahagian Rakan Muda
- Kementerian Belia dan Sukan (2011). *Indeks Belia Malaysia 2011*. Putrajaya: Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia
- Lambros Lazuras, Despoina Ourda, Vassilis Barkoukis and Haralambos Tsorbatzoudis (2011). *A Study of Predictors of Adolescents' Physical Activity Intentions*. *Psychology, Society & Education*, 2011, Vol 3, N⁰

- Leo B. Hendry, Janet Shucksmith, John G. Love and anrthony Glendinning (1993). *Young People's Leisure and Lifestyle*. Routledge
- Ma'rof Redzuan, Haslinda Abdullah (2008). *Psikologi Edisi Ketiga*. Mc Graw Hill Education
- Marylene Gagne.(2009). A Model of Knowledge-Sharing Motivation. *Human Resource Management*. July-august 2009, Vol.48, No.4,pp.57-589
- Matthew Morton, Paul Montgomery. (2010). *Youth Empowerment Program for Improving Self-efficacy and Self-esteem of Adolescents*. University of Oxford
- Melvin Delgado (2006). *Designs and Method for Youth-Led Research*. Sage Publications
- Michael Wehmeyer, Michelle Schwartz (1997). Exceptional Children. *Self-determination and Positive Adult Outcomes : A Follow-up Study of Youth With Mental Retardation*, Vol. 63 dari <http://www.questia.com>
- Mohd Noor Azmi Mamat, Sapora Sipon (1998). *Belia Pendukung Cabaran Perdana*. Universiti Malaysia Sabah
- Mohd Hata, *Laporan Tahunan Bahagian Pembangunan Rakan Muda* (2007). Kementerian Belia dan Sukan
- Natasha D. Watkins, Reed W. Larson, Patrick J. Sullivan (2007). *Bridging Intergroup Difference in a Community Youth Program*. University of Illinois at Urbana – Champaign
- Norhasni Binti Zainal Abiddin (2007). *Fungsi dan Sumber Mentor Tidak Formal dalam kalangan Usahawan Belia Tani Siswazah*. Universiti Putra Malaysia
- Nellie Munala, (2010, April). *How To Implement An Internship*. Award World, Issue 62, 18-19
- Nikos L.D. Chatzisarantis, Martin S.Hagger, Brett Smith and Cassie Phoenix (2004). The Influences Of Continuation Intentions On Execution Of Social Behaviour Within The Theory Of Planned Behaviour. *British Journal of Social Psychology*. 43,551-583
- O'Connor. R.C. & Armitage, C.J. (2003). Theory Of Planned Behaviour and Parasuicide : An Exploratory Study. *Current Psychology*, 22,247-256
- Ontario Ministry of Children and Youth Services Strategic Framework 20008-12 (2008). *Realizing Pontential : Our Children, Our Youth, Our Future*. Ontario
- Pam Marmito, Andrena Simmons (2009, Oktober). *How To Engage Young People*. Award World, Issue 61, 18-19

- Reuben M. Baron & David A. Kenny. (1986). The Moderator-Mediator Variable Distinction in Social Psychological Research: Conceptual, Strategic, and Statistical Considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1986, Vol 51, No. 6, 1173-1182
- Rivis A. & Sheeran P. (2003) Descriptive Norms as an Additional Predictor in the Theory of Planned Behaviour : A Meta-Analysis. *Current Psychology: Developmental, Learning, Personality, Social*. Fall 2003. Vol. 22, No. 3, pp 218-233
- Rohaty Mohd. Majzub (1998). *Memahami Jiwa Dan Minda Remaja*. Penerbit Fajar Bakti
- Rosemary Athayde (2009). *Measuring Enterprise Potential in Young People. Entrepreneurship Theory and Practice*. Baylor University
- Roslan, *Laporan Tahunan Bahagian Pembangunan Rakan Muda* (2008). Kementerian Belia dan Sukan
- Samsudin A. Rahim Ph.D (1995). *Tingkah Laku Lepak, Media dan Pengawasan Keluarga*. Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia
- Self-Determination*. Dimuat turun pada April 19, 2010 dari laman web <http://www.washington.edu>
- Scott E. Wolfe, George E. Higgins (2008). Self-Control and Perceived Behavioral Control : An Examination of College Student Drinking. *Applied Psychology in Criminal Justice*, 2008, 4(1)
- Sourabh Gupta (2011). Attribution Theory of Social Psychology. www.buzzle.com
- Sue Walker, Michael Fay, Tony Hughes, Rob Oliphant, Crista de Saldanha (2011). *Resolving Technical Infrastructure Disparities in Wide-area, Cross-Border Geographical Zones to Deliver Effective Training Modules*. The Duke of Edinburgh's Award International Association.
- Sven Morch, Helle Anderson (2012). Becoming a Gang Member : Youth Life and Gang Youth. *Psychology Research 2012*, Vol. 2, No. 9, 506-514. Copenhagen University
- Wasitah Mohd Yusof (2007). *Kertas Pelaksanaan Status Program ARPRM dan Tanggungjawab serta Nilai Tambah kepada Pembangunan Program Rakan Muda Fasa II*. Dalam Kursus Peningkatan Profesionalisme Pegawai Belia dan Sukan Bil 2/2007, Akademi Pembangunan Belia Malaysia Tronoh, Perak.
- Youth Self Determination*. Dimuat turun pada April 19, 2010 dari laman web <http://www.blackhawkcenter.org>

Profil Penulis:***Yasmin Yaccob***

*Bahagian Pembangunan Kemahiran Belia
Kementerian Belia dan Sukan,
yasmin.yaccob@gmail.com*

Mohd Ibrani Shahrinin Adam Assim, PhD

*Jabatan Sains Kemasyarakatan dan Pembangunan,
Fakulti Ekologi Manusia, UPM
ibrani@upm.edu.my*